

Retrovisor al 39

«En un context general de regressió de drets i llibertats a Europa i Amèrica, l'espanyolisme neofranquista es proposa l'obertura d'un cicle polític de llarga durada»

Vista des de la perspectiva del sobiranisme i del bloc favorable al dret de la ciutadania catalana a decidir democràticament el seu futur, la marxa del judici ratifica la percepció de dignitat i solidesa argumental d'acusades i acusats. Dignitat i solidesa en els fonaments polítics i ètics de les seves posicions. I també en les explicacions del detall de la seva actuació en resposta als intents probatoris de delictes de la part fiscal i l'advocacia de l'estat en els interrogatoris.

Des de la simple condició d'espectador sense preparació jurídica, però amb presència participativa en els fets de referència, he tingut la sensació que l'acusació, en haver donat per bo el relat intencionadament tergiversat de la instrucció de la causa, navegava sense nord, mal preparada i mal assistida. Diria sense voler exagerar que els acusats i acusades, en general, guanyen per golejada. Però no coneixem quina relació definitiva s'establirà entre la veritat o l'evidència de trobar-nos davant d'un muntatge, d'un espectacle judicial, i el contingut definitiu de les sentències.

Comencem a saber, això sí, quina mena d'impressió de tot plegat tenen els juristes observadors internacionals que en fan el seguiment; i és força evident que el sistema judicial espanyol no en surt gaire ben parat. Potser és per això que el president de la sala sembla estar especialment preocupat per protegir-se ell mateix i resultar poc esquitxat quan, a cada pas, l'acusació trepitja fang i s'empastifa.

Complementàriament -i és factor d'una importància capital-, està per veure quina serà, a l'inici de la marató electoral que tenim al davant, la capacitat d'alguns sectors de l'opinió pública espanyola de prendre distància d'un sistema informatiu que, majoritàriament i amb poques excepcions, no ha parat d'alimentar la pulsio condemnatòria de la dreta extrema i de fer seu el relat inventat. El 28 d'abril a la nit en tindrem dades rellevants.

Però fins i tot aquests dies de sentiments i sensacions a flor de pell, ens cal fer l'esforç de distanciar-nos del judici i de la seva trama per parar també atenció a quin és el propòsit polític últim d'una operació d'estat de tanta envergadura tot i ser barroerament executada. No la menystinguem. Indubtablement, el judici i la seva aparatosa centralitat mediàtica són un instrument de càstig i de venjança contra l'independentisme català per la seva gosadia i la seva força mobilitzadora. Volen escapar-lo, amenaçar-lo i, si és possible, a còpia d'enganys i provocacions, fer-lo descarrillar de la permanentment invocada via democràtica, cívica i no violenta. És fonamental en aquest punt que tot el sobiranisme entengui que ha d'evitar -de totes, totes- fer el joc a l'adversari i proporcionar-li munició.

L'estat profund i els seus valedors també pretenen que l'operació de càstig contra el republicanisme sobiranista tingui una funció dissuasòria de qualsevol temptació de modificació de l'Estat i del seu equilibri de forces. Cap canvi que no vingui dels nuclis hegemònics serà considerat. Els mateixos nuclis que -«atado y bien atado»- han aconseguit no perdre el control efectiu dels instruments de poder el 1975, el 1978, després del cop del 1981, o amb la majoria socialista del 1982... Fins al perillós «desafiament independentista» d'aquesta dècada.

L'ofensiva sobre Catalunya ha combinat la reiteració d'un discurs d'unitat nacional i territorial espanyola, immutable i situada més enllà de la història, amb les intervencions difamatòries, la manipulació informativa, la repressió policial i judicial, l'acció de les clavegueres de l'estat -amb cobertura judicial o sense-, o, implicant directament el monarca, el deliri doctrinal que

suposa situar la llei com a condició i fonament de la democràcia. Però aquest desplegament de recursos només pren tot el sentit quan el relacionem amb l'objectiu polític major, el més ambiciós de la dreta autoritària d'avui.

En un context general de regressió de drets i llibertats a Europa i Amèrica, l'espanyolisme neofranquista es proposa l'obertura d'un cicle polític de llarga durada que li permeti, amb la complicitat d'una part de la població inflamada de patriotisme, desactivar les «concessions» de finals dels setanta per tornar a una situació de partida semblant a la del 1939. Acumular poder, atemorir la població i partir gairebé de zero per construir un nou ordre els fonaments del qual no trontollin per l'efecte de cap conjuntura electoral ni cap desafiament democràtic. Llavors, el 39, havia calgut un cop d'estat contra la legitimitat i la legalitat republicanes i el suport de l'Alemanya i la Itàlia feixistes per guanyar una guerra.

Ara les condicions han canviat. Per treure els temes decisius del joc democràtic comptem que en tindran prou amb la contemporització de les institucions europees i amb poder desplaçar la confrontació de/amb Catalunya des del terreny de la política democràtica al del laberint d'una unitat predeterminada, una monarquia, una Constitució, una identitat i una legalitat que s'imposen amb l'aval últim de la força i la violència. Vençuda Catalunya, la «unidad de destino en lo universal», tindria el camí obert cap a una nova era gloriosa que ells, la dreta reaccionària i patriarcal, s'encarregarien de gestionar.

Per això cada oportunitat d'expressió en una convocatòria electoral ha de ser aprofitada per les forces democràtiques i sobiranistes, amb el repte d'aconseguir majories cada vegada més àmplies que permetin aturar, a les urnes -i si cal al carrer-, l'amenaça autoritària.